Maanpuolustuskorkeakoulu
Rehtori
HELSINKI

Eduskunta
Puolustusvaliokunta

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULUN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSEEN EDUSKUNNALLE LAEIKSI MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULUSTA ANNETUN LAIN JA PUOLUSTUSVOIMISTA ANNETUN LAIN 38 JA 39A § MUUTTAMISESTA (HE 73/2016 VP)

1. Yleistä

Maanpuolustuskorkeakoulun tärkein tehtävä on kouluttaa upseereita puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen upseeritehtäviin. Tähän liittyen Maanpuolustuskorkeakoululla on tutkintojen anto-oikeus aina alemmasta korkeakoulututkinnosta tohtoritutkintoon saakka (= sotatieteiden kandidaatti - sotatieteiden tohtori).

Maanpuolustuskorkeakoulu on ollut mukana HE 73/2016 vp valmistelussa. Esityksen merkittävin uudistus voimassa olevaan lainsäädäntöön verrattuna on Maanpuolustuskorkeakoulun johtovastuun ja aseman selkeyttäminen upseerikoulutuksen kokonaisuudessa.

Nyt valmistelussa oleva esitys korjaa merkittävimmät voimassa olevan lainsäädännön puutteet ja mahdollistaa upseerikoulutuksen kokonaisvaltaisen kehittämisen. Maanpuvustuskorkeakoulu näkee kuitenkin tärkeänä, että Maanpuolustuskorkeakoulua koskevaa lainsäädäntötyötä jatketaan tulevaisuudessa.

2. Esille nostettavia asioita

2.1 Upseerikoulutuksen kokonaisuus

Yleisesti yliopistojen tutkintoja uudistettaessa on korostettu tieteellisyyden ja työelämän tarpeita vastaavien käytännön taitojen yhdistämistä korkeakoulututkintoihin johtavissa opinnoissa.

Maanpuolustuskorkeakoulun näkemyksen mukaan sotatieteellisten ja sotilasammatillisten opintojen erotteleminen ei ole tarkoituksenmukaista, koska opinnot voidaan suunnitella ja toteuttaa selkeämpinä, joustavasti eri osaamisvaatimukset yhdistelevinä kokonaisuuksina sekä kustannustehokkaammin keinotekoisesti erittelemättä sotatieteellisiä ja sotilasammatillisia opintoja.

Sotatieteellisten tutkintojen opiskeleminen on tälläkin hetkellä mahdollista myös siviilihenkilöille Maanpuolustuskorkeakoulun sotatieteiden maisteriohjelmassa ja -tohtoriohjelmassa. Sitä vastoin sotatieteiden kandidaatin tutkinnon tulisi jatkossakin olla tarkoitettu pelkästään upseeriopiskelijoille. Maanpuolustuskorkeakoulu ei näe tarkoituksenmukaiseksi antaa siviiliopiskelijoille sotilaskoulutusta.

Mikäli kuitenkin nähdään välttämättömäksi avata sotatieteiden kandidaatin opinnot myös siviiliopiskelijoille, se voidaan toteuttaa koostamalla opinnot koko Maanpuolustuskorkeakoulun ”opintotarjottimelta”.

Maanpuolustuskorkeakouluun on siis mahdollista luoda laajempi upseerin tutkinnon ja -tehtävään määräämisen edellytyksenä oleva sotatieteellinen kandidaattiohjelma, jossa on yhdistetty sotatieteelliset ja sotilasammatilliset opinnot sekä suppeampi pelkästään sotatieteelliset opinnot sisältävä siviiliopiskelijoille tarkoitettu ohjelma.

Maanpuolustuskorkeakoulun näkemyksen mukaan tulevaisuudessa on selvitettävä perinpohjaisesti mahdollisuus yhdistää sotatieteelliset ja sotilasammatilliset opinnot upseerin virkaan edellytettävissä sotatieteellisissä tutkinnoissa.

2.2 Maanpuolustuskorkeakoulun rahastotalous

Maanpuolustuskorkeakoulusta annetun lain hallituksen esityksen HE 62/2008 vp eduskuntakäsittelyn yhteydessä puolustusvaliokunta totesi mietinnössään (PuVM 5/2008 vp) pitävänsä tärkeänä, että puolustusministeriö, pääesikunta ja Maanpuolustuskorkeakoulu jatkavat yhdessä rahastotalouskysymyksen selvittämistä. Rahastotaloutta ei kuitenkaan ole sisällytetty HE 73/2016 vp lakiesitykseen.

Merkittävä osa Maanpuolustuskorkeakoulun mahdollisista tukijoista haluaa ohjata taloudellisen tukensa erilliseen, puolustusbudjetin ulkopuoliseen rahastoon. Nykylainsäädäntö ei mahdollista joustavasti puolustusbudjetin ulkopuolisen rahoituksen keräämistä ja käyttämistä tukemaan Maanpuolustuskorkeakoulun tutkimusta ja opetusta. Rahastojen käyttö myös helpottaisi ulkopuolisilta opiskelijoilta perittävien korvauksien veloittamista. Ulkopuolisten opiskelijoiden määrä on kasvussa esimerkiksi puolustusvoimien strategisten kumppaneiden koulutustarpeen takia.

Maanpuolustuskorkeakoulu pitää tärkeänä, että tulevaisuudessa kysymys rahastotaloudesta selvitetään ja ratkaistaan maanpuolustuksen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla.

2.3 Tiedepoliittinen ohjaus

Maanpuolustuskorkeakoulu pitää tärkeänä, että Puolustusministeriö ohjaa tiedepoliittisesti Maanpuolustuskorkeakoulua Pääesikunnan kautta osana koko puolustusvoimissa harjoitettavaa tutkimusta ja opetusta HE 73/2016 vp perusteluissa esitetyllä tavalla. Tällöin ohjauksen yhteydessä voidaan ottaa kantaa myös toteutuksen edellyttämiin resursseihin.

Maanpuolustuskorkeakoulun rehtori
Kenraalimajuri Ilkka Korkiamäki